Дата: _____

Клас: _____

Тема: «Культура українських земель другої половини XVI – першої половини XVII століття»

Мета: охарактеризувати особливості освітнього процесу у Києво-Могилянському колегіумі; визначити історичне значення заснування даного навчального закладу; ознайомити з особливостями розвитку театру, музичного мистецтва та поширенням полемічної літератури; охарактеризувати діяльність Мелетія Смотрицького; *розвивати* ключові компетентності: спілкування державною мовою; математична компетентність; соціальна та громадянська компетентності; обізнаність та самовираження у сфері культури; уміння вчитися впродовж життя; інформаційно-цифрова компетентність; *розвивати* історичну компетентність (хронологічну, просторову, інформаційну, логічну, аксіологічну); *виховувати* національно-культурну ідентичність у сучасному багатокультурному світі.

Очікувані результати. Після цього уроку учні будуть: *знати* дату утворення Київської (Києво-Могилянської) колегії; *вміти* розташовувати в хронологічній послідовності відомості про характерні для XVI і першої половини XVII ст. процеси культурного життя на теренах України; *розуміти* поняття «полемічна література», «колегія», «академія», «вертеп».

Обладнання: підручник: Історія України: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / Г. М. Хлібовська, О. В. Наумчук, М. Є. Крижановська. – Тернопіль: Астон, 2021. – 224 с.; атлас: «Історія України. 8 клас» (ДНВП «Картографія»).

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційна частина.

Вітання і перевірка відсутніх учнів.

Створення сприятливої психологічної атмосфери уроку та формування позитивного емоційного налаштування на навчання.

II. Перевірка домашнього завдання. Актуалізація опорних знань.

Виконання тестових завдань за посиланням:

Бесіда

1. Згадайте, яку освіту можна було здобути в українських землях у XVI столітті.
2. Як ви розумієте значення понять «колегіум», «академія»?
3. Чи пам’ятаєте ви, що Берестейська унія породила розкол між православними українцями? Що вам про це відомо?

III. Мотивація навчальної діяльності.

Чи відомо вам, що означає слово «полеміка»?

Термін «полеміка» походить від давньогрецького «полемікос» – войовничий, ворожий. Чіткіше визначення полеміки можна знайти в енциклопедичному словнику, де зазначається, що полеміка – гостра дискусія стосовного будь-якого спірного питання. Це не звичайна суперечка, а публічне обговорення, у якому є конфронтація, протистояння сторін, ідей і поглядів.

Отже, полеміка – боротьба принципово протилежних думок щодо того чи іншого питання; публічний спір з метою захистити, відстояти свої погляди, а також спростувати думку опонента.

Метод «Мікрофон». Висловіть свою думку, стосовно яких тем в житті українського суспільства другої половини XVI – першої половини XVII століття могла точитися полеміка?

IV. Вивчення нового матеріалу.

План

1. Києво‑Могилянський колегіум.
2. Театр і музика.
3. Полемічна література.

1. ***Стратегія «Читання з позначками» (система «Поміч»)***. Читаючи с. 44, поставте на полях позначки чотирьох видів, залежно від вашого власного знання та розуміння («V» – я знав це (відома інформація); «-» – це суперечить тому, що я знаю; «+» – я не знав цього (нова інформація); «?» – у мене з'явилося запитання стосовно цієї інформації («Я хочу про це запитати»)). *При цьому варто позначити на полях «V» , «-», «+», «?» відповідно до базових знань учнів. Нема потреби позначати кожний рядок чи ідею; ця позначка має відображати ставлення до інформації загалом. Учень може обмежитись однією чи двома позначками на абзац, іноді трапляється більше, іноді менше*.

2. ***Робота в групах***. Уявіть, що ви потрапили в музей на виставку «Культура українських земель другої половини XVI – першої половини XVII століття». Однак, біля експозиції «Театр і музика» не виявилося екскурсоводів. На вас, як найкращих знавців історії, поклали завдання провести екскурсію, щоб не зіпсувати запланований культурний захід. Отже, опрацюйте матеріал підручника (с. 45-46) і підготуйте розповідь про театр (група 1) і музику (група 2). У своїх виступах використайте такі терміни: *шкільний театр і шкільна драма, інтермедія, вертеп, поліфонічний спів, музичні цехи*.

3. ***Робота над поняттями***. Публіцистичні твори – це … Полемічна література – це…

Робота в парах. Працюючи з текстом підручника, заповніть таблицю «Розвиток літератури на українських землях другої половини XVI – першої половини XVII століття» (*можливий варіант заповнення таблиці*)

Жанр	Автор	Назва праці

Публіцистичні твори	Станіслав Оріховський	«Напучення польському королеві Сигізмунду Августу»
Полемічна література	Петро Скарга	«Про єдність церкви Божої»
	Іпатій Потій	«Унія»
	Герасим Смотрицький	«Ключ Царства Небесного»
	Мелетій Смотрицький	«Тренос» (плач)
	Іван Вишенський	«Послання до єпископів»

Робота з історичними джерелами. *Із «Послання до єпископів» Івана Вишенського та «Унії» Іпатія Потія (с.47).* Попрацюйте в парах. Порівняйте два документи. Визначте спільне та відмінне у поглядах полемістів.

Робота з рубрикою «Життєтека» (с. 47-48). Порівняйте зміну тематики літературних творів зі змінами в житті Мелетія Смотрицького.

V. Закріплення вивченого матеріалу.

Робота з питаннями і завданнями рубрики «Підсумуйте свої знання» (1-4 на с. 48). Спробуйте свої сили в історичній вікторині «Перший мільйон» за посиланням ліворуч.

VI. Підсумки уроку.

Історичний турнір

Учні наводять факти, поняття і терміни, вивчені протягом уроку. Перемагає той, хто назве найбільше фактів.

VII. Домашнє завдання.

Опрацювати § 9 «Культура українських земель другої половини XVI – першої половини XVII століття».